

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1

Titlul proiectului de act normativ

Lege privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului pentru aprobarea unor Amendamente convenite între Guvernul României și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare, la Acordurile de împrumut dintre România și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative

Secțiunea a 2-a

Motivul emiterii proiectului de act normativ

2.1 Sursa proiectului de act normativ

Proiectul de act normativ a fost inițiat de Ministerul Finanțelor, împreună cu ministerele de resort care sunt agenții de implementare a proiectelor finanțate în cadrul Acordurilor de împrumut dintre România și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BIRD), aflate în prezent în curs implementare, acesta fiind rezultatul încheierii între Guvernul României și Banca a unor Amendamente la aceste Acorduri de împrumut.

2.2 Descrierea situației actuale

Portofoliul actual al împrumuturilor contractate de România, prin Ministerul Finanțelor de la BIRD constă în 12 împrumuturi¹, în valoare de 1,65 mld. EUR, din care suma rămasă de tras la data de 30 septembrie 2024 se cifrează la 837 mil. EUR și este structurat astfel:

I.11 împrumuturi a căror disponibilizare are la bază realizarea unor investiții și/sau a altor acțiuni prioritare sectoriale (împrumuturi de tip finanțare proiecte de investiții - IPF):

- Împrumutul aferent Proiectului privind reforma sectorului sanitar - îmbunătățirea calității și eficienței sistemului sanitar), semnat la București la 17 iunie 2014, ratificat prin Legea nr. 179/2014;
- Împrumutul aferent Proiectului privind învățământul secundar semnat la Washington la 17 aprilie 2015, ratificat prin Legea nr. 234/2015;
- Împrumutul aferent Proiectului de îmbunătățire a serviciilor judiciare, semnat la București la 17 februarie 2017 și la 27 februarie 2017, ratificat prin Legea nr. 173/2017;
- Împrumutul aferent Proiectului privind îmbunătățirea managementului riscurilor de dezastre, semnat la București la 1 august 2018, ratificat prin Legea nr. 307/2018;
- Împrumutul aferent Proiectului privind îmbunătățirea rezilienței și a răspunsului la situații de urgență, semnat la București la 10 iulie 2019, ratificat prin Legea nr. 89/2020;
- Împrumutul aferent Proiectului privind consolidarea infrastructurii și a pregătirii pentru situații critice de urgență, semnat la București la 10 iulie 2019, ratificat prin Legea nr. 92/2020;
- Împrumutul (Finanțare adițională pentru Proiectul privind reforma sectorului sanitar

- îmbunătățirea calității și eficienței sistemului sanitar), semnat la București la 11 iunie 2021, ratificat prin Legea nr. 298/2021;

- Împrumutul aferent Proiectului școli mai sigure, incluzive și sustenabile în România, semnat la București la 6 mai 2021, ratificat prin Legea nr. 299/2021;
- Împrumutul (Finanțare adițională pentru Proiectul privind îmbunătățirea managementului riscurilor de dezastre), semnat la București la 25 mai 2023, ratificat prin Legea nr. 331/2023;
- Împrumutul aferent Proiectului privind prevenirea și reducerea poluării din spațiul rural în România, semnat la București la 6 aprilie 2023, ratificat prin Legea nr. 332/2023;
- Împrumutul aferent Proiectului privind consolidarea bazelor pentru îmbunătățirea furnizării serviciilor judiciare, semnat la București la 17 iulie 2023, ratificat prin Legea nr. 2/2024;

II. Un împrumut de tip program pe bază de rezultate (PforR), respectiv împrumutul aferent Programului pe bază de rezultate în sectorul sanitar, semnat la New York la 23 septembrie 2019, ratificat prin Legea nr. 1/2021. Tragerile în cadrul acestui împrumut se efectuează pe măsura îndeplinirii de către entitățile de implementare desemnate a 8 indicatori de rezultat (divizați în subindicatori).

Pentru sprijinirea Clienților săi în acțiuni de pregătire și răspuns la dezastre, în cursul anului 2024 la nivelul Băncii Mondiale a fost aprobat instrumentul Rapid Response Option (RRO) - Opțiune de Răspuns Rapid.

Acesta permite accesarea, în cazul apariției unei crize/dezastre (naturale/biologice/tehnologice²), a până la 10% din suma totală netrasă din împrumuturile BIRD aflate în implementare la data respectivă, pentru finanțarea unor acțiuni de răspuns rapid. Fondurile respective pot fi distribuite în două moduri:

- sub forma unui proiect de investiții (tip IPF), numit Proiect de intervenție în situații de urgență (Contingent Emergency Response Project - CERP), proiect care se pregătește împreună cu BIRD; sau
- sub forma completării unei finanțări de tip politici de dezvoltare pentru managementul dezastrelor cu opțiune de amânare a tragerii până la apariția unei catastrofe (CAT-DDO). Menționăm că la data de 2 octombrie 2024 a fost semnat la București cel de-al doilea împrumut pentru politici de dezvoltare privind managementul riscurilor de dezastre, cu opțiune de amânare a tragerii până la apariția unei catastrofe) dintre România și BIRD, în valoare de 466,9 mil. EUR, aflat în prezent în curs de ratificare.

Procentul de 10% se calculează la nivelul întregului portofoliului, nu la nivelul fiecărui împrumut.

¹ Nu sunt luate în considerare în acest caz împrumutul de tip dezvoltare de politici (tip DPL), împrumutul de tip CAT DDO și nici avansul din împrumut aferent proiectului Cartierul de Justiție

În acest context, la data de 13 iunie 2024 au fost semnate la București între Guvernul României, prin Ministerul Finanțelor și BIRD, Amendamentul Omnibus la acordurile de împrumut aflate în implementare menționate la pct. I de mai sus și cel de-al treilea amendament, la Acordul de împrumut (Program pe bază de rezultate în sectorul sanitar din România) menționat la pct. II de mai sus.

Amendamentele propuse vizează:

- introducerea în împrumuturile respective, în cadrul categoriilor de cheltuieli eligibile existente, a două noi categorii “*Cheltuieli eligibile în cadrul CERP*” și “*Finanțare complementară CAT-DDO*”, cu sumă “0”.
- clarificarea unor elemente legate de efectuarea tragerilor în cadrul acestor categorii; și
- aranjamente de implementare, elemente privind monitorizarea și raportarea în cazul activării RRO sub forma CERP.

Astfel cum este prevăzut în textul Amendamentelor, CERP nu este o componentă în cadrul proiectelor existente, ci este un proiect distinct care va cuprinde acțiuni de răspuns la crize/dezastre și care va fi finanțat în cadrul sumelor ce vor putea fi redistribuite din împrumuturile existente, în cazul apariției crizei/dezastrului și activării RRO, sub formă de CERP.

Elementele tehnice legate de implementarea CERP vor fi convenite cu finanțatorul prin Manualul CERP, astfel cum este menționat în textul Amendamentelor, iar tragerile în cadrul CERP se realizează conform specificului împrumuturilor de tip IPF.

Totodată, potrivit prevederilor Amendamentelor, tragerile în cadrul categoriei CAT-DDO se efectuează conform mecanismului aferent împrumuturilor de tip CAT-DDO. În acest context, potrivit specificului instrumentului, sumele se disponibilizează în contextul producerii unor dezastre/situații de urgență (naturale/biologice³), care necesită adoptarea de către autorități a unor măsuri de intervenție ce presupun mobilizarea de resurse financiare, umane, etc. Documentul care se transmite astfel Băncii în procesul de efectuare a tragerilor sumelor împrumutului este Hotărârea Comitetului Național pentru Situații de Urgență (CNSU), emisă conform Ordonanței de urgență de Guvernului nr. 21/2004, prin care se mobilizează resurse financiare și/sau alte resurse pentru a răspunde crizei/dezastrelor.

Activarea RRO în caz de criză/dezastru este opțională, decizia aparținând părții române, iar Amendamentele care fac obiectul aprobării prin prezentul act normativ asigură posibilitatea, nu obligativitatea activării acestei opțiuni.

Modificările introduse prin aceste Amendamente nu sunt de natură să majoreze

² provocate de om

obligățiile financiare asumate față de BIRD în cadrul împrumuturilor respective. Potrivit prevederilor legilor de ratificare menționate mai sus, Guvernul României este autorizat ca, prin Ministerul Finanțelor, să convină cu BIRD amendamente la conținutul Acordurilor respective care nu sunt de natură să majoreze obligațiile financiare asumate față de bancă, pe care le supune ulterior aprobării prin hotărâre a Guvernului.

Punerea în aplicare a prevederilor Amendamentelor menționate mai sus conduce însă la necesitatea reglementării unor elemente tehnice, precum și la modificarea și completarea corespunzătoare a legilor de ratificare a acordurilor de împrumut în cauză, astfel cum este prezentat în Secțiunea 2.3 de mai jos, aspecte care necesită reglementare la nivel de act normativ cu forță de lege, conducând astfel la inițierea prezentului act normativ.

2.3 Schimbări preconizate

În contextul elementelor de mai sus a fost inițiat prezentul proiect de act normativ prin care:

- se aprobă cele două Amendamente convenite între Guvernul României, prin Ministerul Finanțelor și BIRD, la Acordurile de împrumut dintre România și BIRD, aflate în implementare, menționate la pct. I și II din Secțiunea 2.2 de mai sus;
- sunt reglementate elemente legate de aplicarea prevederilor Amendamentelor, respectiv cele referitoare la implementarea CERP, inclusiv elemente legate de aranjamentele instituționale privind coordonarea și implementarea acestuia.

În acest sens, prin actul normativ se prevede că aranjamentele instituționale privind coordonarea și implementarea CERP, responsabilitățile în cadrul acestuia, activitățile și cheltuielile eligibile și alte elemente tehnice privind CERP se stabilesc prin Manualul CERP, care se convine cu finanțatorul, astfel cum se menționează în textul Amendamentelor.

Totodată, prin proiectul de act normativ se prevede că Manualul CERP, astfel convenit între partea română și finanțator se aprobă prin Hotărâre a Guvernului, inițiată de Ministerul Finanțelor împreună cu ministerul/ministerele de resort desemnat/desemnate agenții de implementare a CERP, conform Manualului CERP;

- modificarea și completarea corespunzătoare a legilor de ratificare a acordurilor de împrumut, la care se face referire în Secțiunea 2.2, pentru:
 - i) reglementarea unor elemente legate de fluxul fondurilor ce vor fi distribuite din împrumuturi către categoriile de cheltuieli nou introduse (CERP și CAT-DDO), după cum este aplicabil;

³ În cazul CAT-DDO nu sunt eligibile dezastrul tehnologic (respectiv crize/dezastre provocate de om)

- ii) elemente legate de implementarea în continuare a proiectelor existente, astfel încât să nu fie periclitată finalizarea activităților în cadrul proiectelor, în cazul activării RRO și distribuirii sumelor alocate acestora din împrumuturile în cauză către cele două noi categorii, CERP și/sau CAT-DDO;

În acest context, prin proiectul de act normativ se prevede că finanțarea activităților cuprinse în cadrul proiectelor aflate în implementare, menționate la pct. I din Secțiunea 2.2 se asigură, în condițiile în care sumele împrumutului nu mai sunt disponibile, urmare activării Opțiunii de Răspuns Rapid, din sume alocate anual cu această destinație de la bugetul de stat, în bugetul ministerelor de resort, agenții de implementare, în funcție de necesități;

Prin această reglementare s-a luat astfel în considerare cazul în care o eventuală restructurare a împrumuturilor urmare activării opțiunii RRO, ar putea necesita ulterior asigurarea unor surse de finanțare alternative pentru a permite continuarea activităților respective, inclusiv după data limită de finalizare a proiectelor stabilită, cu atât mai mult cu cât procesul de restructurare ar putea necesita o perioadă mai îndelungată și astfel finalizarea activităților respective nu s-ar mai încadra în calendarul inițial stabilit prin acordul de împrumut.

- iii) reglementarea faptului că redistribuirea sumelor între categoriile de cheltuieli în cadrul împrumuturilor, în cazul activării opțiunii de răspuns rapid, astfel cum se convine cu BIRD nu reprezintă amendament la acordul de împrumut și nu necesită aprobare prin act normativ.

Potrivit politicii instrumentului, având în vedere că activarea RRO se realizează în cazul apariției unei crize/dezastru, situație care implicit necesită acțiuni de răspuns imediate și rapide, în cazul în care urmare apariției unei astfel de situații de urgență, partea română își exprimă intenția activării RRO și astfel transmite propuneri privind potențiale sume disponibile din împrumuturile existente care ar putea fi distribuite către categoria CAT-DDO și/sau CERP, această operațiune de redistribuire nu este considerată de finanțator amendament. O eventuală amendare a Acordurilor de împrumut respective se realizează într-o etapă ulterioară, în special în cazul în care o astfel de redistribuire conduce la restructurarea și/sau redimensionarea activităților în cadrul împrumutului.

2.4 Alte informații *)

După cum este menționat în Secțiunile 2.2 și 2.3 de mai sus, activarea RRO în caz de criză/dezastru este opțională, decizia aparținând părții române, iar prin Amendamentele încheiate și respectiv reglementările relevante din prezentul proiect de act normativ, se asigură posibilitatea, nu obligativitatea activării acestei opțiuni.

Subliniem că în cazul activării acestei opțiuni, în procesul de redistribuire de sume în cadrul împrumuturilor pentru categoria CERP și/sau CAT-DDO, se va acorda prioritate în

principal sumelor înregistrate ca economii și/sau sumelor care prezintă risc de a nu putea fi utilizate pentru activitățile inițiale în cadrul proiectului respectiv, în calendarul împrumutului.

Având în vedere fenomenele hidrometeorologice devastatoare recente din județul Galați⁴, urmare discuțiilor cu finanțatorul, există posibilitatea accesării RRO, sub formă CAT-DDO, de îndată ce Amendamentele vor intra în vigoare, în funcție de necesități.

Urmare evaluării recente cu finanțatorul și ministerele de resort, în cadrul portofoliului actual au fost identificate potențiale sume disponibile⁵, care ar putea fi direcționate în aceste scopuri (cum este cazul împrumuturilor care au dată limită de tragere noiembrie și respectiv decembrie 2024, în cadrul cărora s-ar putea înregistra fonduri care nu mai pot fi utilizate.

Pentru materializarea acestei opțiuni este necesară definitivarea în cel mai scurt timp a pașilor legali pentru intrarea în vigoare a Amendamentelor încheiate și totodată asigurarea cadrului necesar aplicării Opțiunii de Răspuns Rapid pentru asigurarea posibilității accesării sumelor respective, în calendarul împrumuturilor în cauză.

Totodată, în vederea asigurării premiselor accesării Opțiunii de Răspuns Rapid, prin CERP, în eventualitatea apariției unei situații de urgență, este necesară evidențierea în bugetul pe anul 2025 a unor elementelor specifice legată de implementarea CERP.

Faptul că, în lipsa luării unor măsuri imediate pentru reglementarea implementării Opțiunii de Răspuns Rapid, România nu va putea accesa resurse din portofoliul existent, pentru finanțarea unor nevoi urgente în cazul apariției unor crize/dezastre și astfel ar putea genera costuri suplimentare de la bugetul de stat, cu atât mai mult cu cât costurile asociate împrumuturilor existente sunt mai avantajoase și mai flexibile comparativ cu alte surse de finanțare de pe piața de capital.

Luând în considerare că aceste elemente vizează interesul general public și constituie o situație de urgență și extraordinară a cărei reglementare nu poate fi amânată, propunem aprobarea prezentului proiect de ordonanță de urgență.

Secțiunea a 3-a Impactul socioeconomic **)

3.1 Descrierea generală a beneficiilor și costurilor estimate ca urmare a intrării în vigoare a actului normativ

3.2 Impactul social

3.3 Impact asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale omului

3.4 Impactul macroeconomic

3.4.1 Impactul asupra economiei și asupra principalilor indicatori macroeconomici

3.4.2 Impactul asupra mediului concurențial și domeniul ajutoarelor de stat

3.5 Impactul asupra mediului de afaceri

3.6 Impactul asupra mediului înconjurător

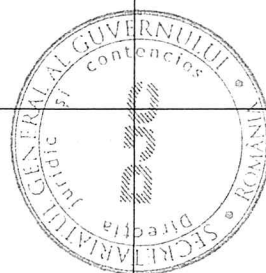
3.7 Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva inovării și digitalizării

⁴ Pentru care a fost emisă Hotărârea CNSU din data de 14 septembrie 2024

3.8 Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva dezvoltării durabile**3.9 Alte informații****Secțiunea a 4-a****Impactul financiar asupra bugetului general consolidat atât pe termen scurt, pentru anul curent cât și pe termen lung (5 ani), inclusiv informații cu privire la cheltuieli și venituri. ***)**

Indicatori	Anul curent	Următorii patru ani				în mii lei
						Media pe cinci ani
		2024	2025	2026	2027	2028
4.1 Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:						
a) buget de stat, din acesta:						
i. impozit pe profit						
ii. impozit pe venit						
b) bugete locale						
i. impozit pe profit						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat						
i. contribuții de asigurări						
d) alte tipuri de venituri (se va menționa natura acestora)						
4.2 Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:						
a) buget de stat						
b) bugete locale:						
i. cheltuieli de personal						
ii. bunuri și servicii						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
i. cheltuieli de personal						
ii. bunuri și servicii						
d) alte tipuri de cheltuieli (se va menționa natura acestora)						

4.3 Impact financiar, plus/minus, din care: a) buget de stat						
b) bugete locale						
4.4 Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare						
4.5 Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						
4.6 Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare						
4.7 Prezentarea, în cazul proiectelor de acte normative a căror adoptare atrage majorarea cheltuielilor bugetare, a următoarelor documente: a) fișa financiară prevăzută la art. 15 din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, însoțită de ipotezele și metodologia de calcul utilizată; b) declarația conform căreia majorarea de cheltuială respectivă este compatibilă cu obiectivele și prioritățile strategice specificate în strategia fiscal-bugetară, cu legea bugetară anuală și cu plafoanele de cheltuieli prezentate în strategia fiscal-bugetară						
4.8 Alte informații	Impactul bugetar este neutru, deoarece amendamentele supuse aprobării prin prezentul act normativ nu generează obligații financiare, serviciul datoriei publice fiind avut în vedere cu ocazia ratificării acordurilor de împrumut inițiale.					

Secțiunea a 5 a

Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

5.1 Măsuri normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ

5.2 Impactul asupra legislației în domeniul achizițiilor publice

5.3 Impactul asupra legislației în domeniul achizițiilor publice

5.4 Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația UE (în cazul proiectelor ce transpun sau asigură aplicarea unor prevederi de drept UE).

5.5 Măsuri normative necesare transpunerii directivelor UE

5.6 Măsuri normative necesare aplicării actelor legislative UE

5.7 Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene

5.8 Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente asumate

5.9 Alte informații

Secțiunea a 6 – a

Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

6.1 Informații privind neaplicarea procedurii de participare la elaborarea actelor normative

6.2 Informații privind procesul de consultare cu organizațiile neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate

Inițierea actului normativ este rezultatul încheierii unor Amendamente cu o instituție financiară internațională. Au fost respectate dispozițiile Legii nr. 52/2003, republicată, privind transparența decizională, proiectul de act normativ fiind publicat pentru transparență pe pagina web a Ministerului Finanțelor.

6.3 Informații despre consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale

6.4 Informații privind puncte de vedere/opinii emise de organisme consultative constituite prin acte normative

6.5 Informații privind avizarea de către:

a) **Consiliul Legislativ** – proiectul prezentului act normativ a fost avizat de Consiliul Legislativ prin avizul nr. 1162/2024.

b) **Consiliul Suprem de Apărare a Țării**

c) **Consiliul Economic și Social**

d) **Consiliul Concurenței**

e) **Curtea de Conturi**

6.6 Alte informații

Secțiunea a 7-a

Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ

7.1 Informarea societății civile cu privire la elaborarea proiectului de act normativ

7.2 Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice

Au fost respectate dispozițiile Legii nr.52/2003, republicată, privind transparența decizională.

Secțiunea a 8-a

Măsuri privind implementarea, monitorizarea și evaluarea proiectului de act normativ

8.1 Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ

Punerea în aplicare a prezentului act normativ se asigură de către Ministerul Finanțelor, în colaborare cu ministerele de resort, agenții de implementare a proiectelor aflate în implementare în cadrul portofoliului BIRD din România.

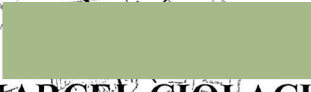
8.2 Alte informații

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de Lege privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului pentru aprobarea unor Amendamente convenite între Guvernul României și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare, la Acordurile de împrumut dintre România și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare.

PRIM-MINISTRU

ION-MARCEL CIOLACU

